

URTTI & TOIVIAINEN

ASIANAJOTOIMISTO

EDUNVALVONTAVAL- TUUTUS

- Turvaa itsellesi & perheellesi
- Turvaa yritystoiminnan jatkamiseksi

TAUSTAA

- Laki edunvalvontavaltuutuksesta 25.5.2007/648, voimaan 1.11.2007,
- Kansainvälinen kehitys vanhusväestön määrän lisääntyessä,
- Kansallisesti sosiaalitalouden niukkuus haluttaessa estää maistraattien ja edunvalvontapalveluiden määrän kasvu,
- Varallisuuden lisääntyminen, yksilöllisyyden vaatimukset.

MÄÄRITTELY

- Järjestely, missä yhdistetään valtuutus ja edunvalvontajärjestelmä, valtuutus ensisijainen
- Muista yksilöinti
- Itsemääräämisoikeus
- Puhutaan myös ”kevytedunvalvonnasta”.

MIKÄ ON EDUNVALVONTAVALTUUTUS?

- Yksityisoikeudellinen valtuutus, valtakirja.
- Vaihtoehtona perinteiselle edunvalvonnalle.
- Henkilö määrää etukäteen asioidensa hoidosta siltä varalta, että hän tulee kykenemättömäksi itse huolehtimaan asioistaan.
- Taloudelliset ja omaisuutta koskevat asiat.
- Henkilöä koskevat asiat, kun henkilö ei kykene ymmärtämään asian merkitystä.
- Valtuutetun tehtävään valitaan yleensä luotettu läheinen henkilö, jonka motiivi ryhtyä tehtävään perustuu haluun huolehtia läheisestään.
- Myös osaaminen ja taito kannattaa huomioida valtuutetun valinnassa.

MIKSI EDUNVALVONTAVALTUUTUS?

- Suojaamaan itsemääräämisoikeutta.
- Itse valitulla luotettavalla ja läheisellä edunvalvojalla mahdollisuus toteuttaa asioiden hoito valtuuttajan henkilökohtaiset tarpeet ja toiveet huomioiden vapaammin kuin perinteisessä edunvalvonnassa.
- Asiantuntemus.
- Varmistamaan asioiden ripeä ja yksilöllinen hoito.
- Ruuhkautunut julkinen holhoustoimi ja edunvalvonnan ulkoistaminen on johtanut hitaaseen ja kaavamaiseen asioiden hoitoon.

VALTUUTUS/ EDUNVALVONTA

Eroja:

- Päämies itse valitsee valtuutetun ja määrittelee niiden asioiden piirin, jotka hän haluaa valtuutetulle uskoa → Yksilöllisyys
- Edunvalvojan määrää holhousviranomainen (DVV) tai käräjäoikeus → Käsittelyaika ja kustannukset
- Luottamussuhteesta johtuen valtuutetun valvonta vähäisempää kuin edunvalvojan.
- Palkkion ja/tai muiden korvausten määräytyminen.
- Tietotaito ja osaaminen sekä resurssit.

MITEN EDUNVALVONTAVALTUUTUS TEHDÄÄN

EVVL 6.1 §

Laissa säädetty tarkka määrämuoto:

- 1) Kirjallisuus
- 2) Kaksi esteetöntä todistajaa samanaikaisesti läsnä olevina
- 3) Todistuslausuma

EVVL 6.2 §

Vähimmäisisältö:

- 1) Valtuutettu ja valtuuttaja
- 2) Valtuuttamistarkoitus
- 3) Voimaantuloehto

SOVELTAMISALA JA SISÄLTÖ

- Sairaus, henkisen toiminnan häiriintyminen, heikentynyt terveydentila tai muu vastaava syy.
- Edellisten johdosta kykenemätön hoitamaan asioitaan
→Lääkärintodistus tarvitaan.
- Taloudellisten asioiden ja omaisuuden hoitoon.
- Myös henkilöä koskevissa asioissa edellyttäen, että ymmärrys puuttuu.
- Rajoitusmahdollisuus vain tiettyihin oikeustoimiin.

VALTUUTTAJA

- 1) Täysi-ikäisyys (18 vuotta)
- 2) Kykenee ymmärtämään oikeustoimen merkityksen =>
edunvalvontavaltuutusta ei välttämättä voi tehdä enää
edunvalvontatarpeen alettua!

Maistraatti voi jättää vahvistamatta edunvalvontavaltakirjan, ja aloittaa perinteisen edunvalvonnan tarpeen selvityksen.

VALTUUTETTU

- Valtuutetun yleinen kelpoisuus
- Vahva luottamussuhde valtuutuksen perustana
- Toissijainen valtuutettu, jos ensisijainen valtuutettu ei ota tehtävää vastaan luopuu tehtävästään tai tulee pysyvästi estyneeksi hoitamaan valtuuttajan asioita
- Varavaltuutettu sen varalta, että varsinainen valtuutettu tulee tilapäisesti estyneeksi hoitamaan tehtävänsä.
- Tärkeää selvittää valtuutetun suostumus etukäteen.

DIGI- JA VÄESTÖTIETOVIRASTON ROOLI

- Asiakirjan muodon arviointi
- Valtakirjan antajan kyvyn arviointi valtakirjan tekemiseen
- Valtuutetun sopivuuden arviointi
- Edunvalvontakynnyksen ylittymisen arviointi
- Valtuutustilanteen ymmärrystason ja vahvistustilanteen tarvetason näyttöväline on lääkärintodistus.

VALTUUTETUN VELVOLLISUUDET

- Yleinen huolellisuusvelvoite
- Velvollisuus toimia valtuutuksen rajoissa
- Päämiehen parhaan edistämisen, mielipiteen selvittäminen sekä varojen pitäminen erillään valtuutetun varoista
- Kirjanpitovelvollisuus

MITÄ VALTUUTETTU VOI TEHDÄ?

- Vaikea määritellä positiivisesti, koska kirjo on niin laaja talousasioista arkielämän yksityiskohtiin.
- Yksilöinti on taitolaji.
- Iso merkitys muun muassa yritystoiminnan jatkamisen ja erilaisten edustusten kannalta.
- Valtuuttaja voi halutessaan sivuuttaa kokonaan holhoustoimilain lupajärjestelmän, mutta lupajärjestelmää ei voi toisaalta laventaa.

MITÄ VALTUUTETTU EI SAA TEHDÄ?

- Valtuutetulla ei ole oikeutta tehdä valtuuttajan puolesta sellaisia valtuuttajan henkilöä koskevia oikeustoimia, joiden sisällön valtuuttaja ymmärtää.
- Ei korostetun henkilökohtaisia oikeustoimia, kuten suostumuksen antaminen avioliittoon tai lapseksi ottamiseen, isyyden tunnustaminen, testamentin tekeminen tai testamentin peruuttaminen, henkivakuutuksen edunsaajamääräyksen muuttaminen, avioehtosopimus.
- Ei oikeutta kieltää potilaan henkeä tai terveyttä uhkaavan vaaran torjumiseksi annettavaa tarpeellista hoitoa tai erityislainsäädännön perusteella annettavaa hoitoa.

VALTUUTETUN TOIMINNAN VALVONTA

- Tili DVV:lle tehtävän hoitamisesta vaadittaessa ”jos siihen on syytä”.
- Päätöstili tehtävän päätyttyä tehtävän jatkajalle tai kuolinpesälle.
- Edunvalvontavaltakirjalla määrätty mahdollinen muu valvonta (esim. tilitoimiston toteuttamana).
- Syytä huomioida valtuutetun toiminnan valvontamääräykset hyvine ja huonoine puolineen.

VALTUUTUKSEN VOIMAANSAATTAMINEN

- Voimaantuloehdon täyttyessä valtuutettu toimittaa edunvalvontavaltakirjan DVV:lle vahvistettavaksi.
- Ennen vahvistusta viranomaisen huomioi viran puolesta vahvistamisen edellytykset ja esteet sekä varaa läheisille tilaisuuden tulla kuulluiksi.
- Vahvistus ja rekisteröinti.
- Ennen vahvistusta tulevalla valtuutetulla on oikeus ryhtyä toimiin valtuuttajan suojaamiseksi vahingolta sekä oikeus saada tietoa valtuuttajan terveydentilasta.

ERITYISIÄ HUOMIOITA VALTUUTETUN TOIMIVALLASTA

- Valtuutetun toimivalta on mahdollista muotoilla huomattavasti laajemmaksi kuin perinteisen edunvalvojan toimivalta.
- Mahdollista toteuttaa esimerkiksi jäämistösuunnittelua: yksilöity lahjoitusvaltuutus, mahdollisuus luopua perinnöstä
- Voimassa toistaiseksi: hyöty esimerkiksi yhtiö- tai muissa kokouksissa edustettaessa.
- Valtuutetun oikeus myydä, luovuttaa, kiinnittää tai pantata valtuuttajan kiinteää omaisuutta.
- Valtuutetun oikeus antaa lahjoja valtuuttajan varoista.
- Oikeus luopua jostain etuudesta (esim. hallintaoikeudesta luopuminen).

PERINTÖSUUNNITTELU

- Lähtökohtana on lahjoituskielto.
- Jos edunvalvontavaltakirjassa on yksilöidysti määrätty peruste, lahjoitukset sekä perinnöstä tai testamentista luopuminen ovat mahdollisia myös edunvalvontavaltakirjan voimaansaattamisen jälkeen. Samoin myös päämiehen omaisuuden panttaaminen toisen velasta on mahdollista.
- Vastataan tarpeeseen mahdollistaa esim. lastenlasten avustaminen asuntolainan saamisessa isovanhemman omaisuutta velan vakuudeksi panttaamalla tai lapsen asuminen sijoitusasunnossa yhtiövastikkeen suorittamista vastaan.
- Mahdollistetaan verosuunnittelu myös edunvalvonnan tarpeen jo alettua.

PERINTÖSUUNNITTELU

- Edunvalvontavaltakirjasta käytävä ilmi vähintään lahjan saaja, lahjoituksen kohde, lahjan antamisen ajankohta tai perusteet, joiden mukaan ne määräytyvät.
- Lahjoitusmääräystä on noudatettava, paitsi jos yleisen huolellisuusvelvoitteen nojalla valtuutetun tulee pidättäytyä lahjan antamisesta esimerkiksi varojen vähäisyyden vuoksi.
- Lahjoituksen saajan ja edunvalvontavaltuutetun ollessa sama henkilö syntyy jääviysongelma.
- Ratkaisuna esteettömän varavaltuutetun määrääminen edustamaan päämiestä lahjoitusasiassa.
- Vaihtoehtoisesti useita pysyviä valtuutettuja, joiden toimenkuvat ovat erilaiset.

VALTUUTUKSEN LAKKAAMINEN

- Peruutus (edellytys, että ymmärtää peruutuksen merkityksen)
- Valtuuttajan kuolema
- Valtuutettu luopuu tehtävästä
- Edunvalvonta
- Konkurssi.
- HUOM! Lupaus olla peruuttamatta valtuutusta ei ole sitova eli sama sääntely kuin testamentissa. Valinnanvapaus.

KIITOS!

Elina Saari

osakas, asianajaja

Asianajotoimisto Urtti & Toiviainen Oy

Puhelin 050 336 93 26

Sähköposti: elina.saari@urtti.fi

Kotisivut: www.urtti.fi

URTTI & TOIVIAINEN

ASIANAJOTOIMISTO

